

Oide

Tacú leis an bhFoghlaim
Ghairmiúil i measc Ceannairí
Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional
Learning of School Leaders
and Teachers

Oideachas Reiligiúnach

Leabhrán Foghlama Gairmiúla 2023-2024

Clár Ábhair	Leathanach
Gluais Téarmaí	2
Cad é an luach atá le OR?	3
Na Ceisteanna Móra	4
Saol ó Chéile Gníomhaíocht	5
Treoracha do Straitéis Amharc- Smaointeoireachta (SAS)	6-7
Fiosrúchán i nGníomh Treoracha Obair Ghrúpa	8
Seisiún 1 Machnamh	9
Ceacht: Foghlaim Réadbhunaithe (FRB)	10
Plé: Treoracha	11
Gníomhaíocht Ceisteanna Móra	12-14
"Cad is Sonas ann?"	15
Cúinne an Choincheapa	16
Treoracha maidir le Gníomhaíocht Taiscéalaíochta	17
"Cad is Sonas ann?" Gníomhaíocht	18-19
"Conas ba chóir dom Maireachtáil?" Gníomhaíocht	20
Seisiún 2 Machnamh	21
Machnamh an Dalta agus an Mhúinteora – Foghlaim Réadbhunaithe (FRB)	22
Ag Tacú le Machnamh	23
Gnéithe a gCur i nGníomh: Ceisteanna Móra	24
Machnamh na Roinne	25
Appendix 1: Cárta SAS	26
Appendix 2: Aonad Foghlama FRB	27
Appendix 3: Oideachas Reiligiúnach na Sraithe Sóisearaí Torthaí Foghlama	28

Measúnuithe Rangbhunaithe (MRBnna)

Is é an cur síos is fearr ar seo ná gur ócáidí iad nuair a mheasann an múinteoir na scoláirí ag úsáid tascanna ar leith a bhíonn leagtha amach i sonraíocht an ábhair. Tá cur síos soiléir ar na tascanna, agus ar na critéir mheasúnaithe chun cabhrú le breithiúnas an mhúinteora. Faightear na critéir sna gnéithe cáilíochta a bhíonn nasctha le gach ceann acu. Cé go bhfuil an measúnú cosúil leis an measúnú foirmitheach a tharlaíonn gach lá sa rang, i gcá déantar tuairim an mhúinteora a thairfead i gcomhair Athbhreithniú ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair agus úsáidtear í sa tuairisciú chuig tuismitheoirí agus chuig scoláirí.

Gnéithe Cáilíochta

Is iad seo na ráitis i sonraíochtaí an ábhair a úsáidtear chun gráid ghnóthachtála a bhronnadh don teistiúchán. De bhrí go bhfuil critéir ratha nasctha go dlúth le hintinní foghlama agus bunaithe ar phróisis laethúla an tseomra ranga, de réir a chéile beidh foghlaim scoláirí ina léargas ar na héilimh a leagtar amach sna gnéithe cáilíochta a úsáidtear le haghaidh teistiúcháin.

Measúnú Foirmitheach

Bíonn measúnú foirmitheach (nó múnlaitheach) nuair a úsáidtear nósanna imeachta foirmiúla nó neamhfhoirmiúla chun fianaise a bhailiú ar an bhfoghlaim le linn an phróisis foghlama, agus a úsáidtear é chun an teagasc a chur in oiriúint do riachtanais scoláirí. Ligeann an próiseas seo do mhúinteoirí agus do scoláirí eolas a bhailiú faoi dhul chun cinn scoláirí, agus coigeartuithe a mholadh i leith chur chuige teagaisc an mhúinteora agus cur chuige foghlama an scoláire. Clúdaíonn measúnú chun foghlama na gnéithe uile den mheasúnú foirmitheach ach go mbíonn sé dírithe go speisialta ar ról gníomhach a bheith ag an scoláire ina c(h)uid foghlama.

Próifil Ghnóthachtála na Sraithe Sóisearaí

In PGSS tabharfar aitheantas anseo don ghnóthachtáil thar achair uile na foghlama de réir mar a oireann Ábhair, Gearrchúrsaí, Folláine, Aonaid tosaíochta foghlama, Achair foghlama eile. Beidh eilimintí uile an mheasúnaithe mar bhonn tagartha agus tuairiscithe don ghnóthachtáil ar a n-áirítear measúnú foirmitheach, leanúnach, Measúnuithe Rangbhunaithe agus gráid CSS ar a n-áirítear torthaí ó na scrúduithe stát-theistithe agus ó na Tascanna Measúnachta. Beidh formáid a chinnfear go naisiúnta ag PGSS. Beidh sé curtha le cheile ag an scoil agus faighte ag na scoláirí san Fhómhar I ndiaidh an tríú bliain, nuair a bhíonn torthaí uile an mheasúnaithe ó CSS agus ón scoil ar fail agus deimhnithe.

Intinn Foghlama

Is ráiteas é an intinn foghlama a chruthaíonn an múinteoir le haghaidh ceachta nó sraith de cheachtanna, a chuireann síos go soiléir cad é is mian leis an múinteoir a bheadh a fhios ag na scoláirí, a thuigfeadh siad agus a bheadh siad ábalta a dhéanamh de thoradh na ngníomhaíochtaí foghlama agus teagaisc.

Raiteas Foghlama

Is ráitis iad torthaí foghlama I sonraíochtaí curaclaim a chuireann síos ar an tuiscint, na scileanna agus na luachanna a ba chóir do scoláirí a bheith in ann a léiriú I ndiaidh tréimhse foghlama.

Athbhreithniú ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair (AFMÁ)

Agus an Measúnú Rangbhunaithe curtha I grích, beidh múinteoirí rannpháirteach i gcuinnithe Athbhreithnithe ar Fhoghlaim agus ar Mheasúnú Ábhair áit a gcomhroinnfidh siad agus a bpléifidh siad samplaí dá gcuid measúnuithe ar obair scoláirí agus a dtiocfaidh siad ar thuiscint chomómtha ar cháilíocht foghlama na scoláirí.

Critéir Ratha

Bíonn na critéir ratha nasctha leis na hintinní foghlama. Is é an múinteoir agus/nó an scoláire a fhorbraíonn iad agus déanann siad cur síos ar an gcuma a bheadh ar iarracht rathúil.

Measúnú Suimitheach

Bíonn an measúnú suimitheach nuair a úsáidtear é chun luacháil a dhéanamh ar fhoghlaim scoláirí ag deireadh an phróisis teagaisc nó tréimhse foghlama áirithe. Is é an cuspóir atá leis achoimre a thabhairt ar chuid éachtaí scoláirí agus a oibriú amach cé acu agus go dtí cén pointe a léirigh scoláirí tuiscint ar an bhfoghlaim sin trína cur i gcomórtas le critéir ratha nó gnéithe cáilíochta comhaontaithe.

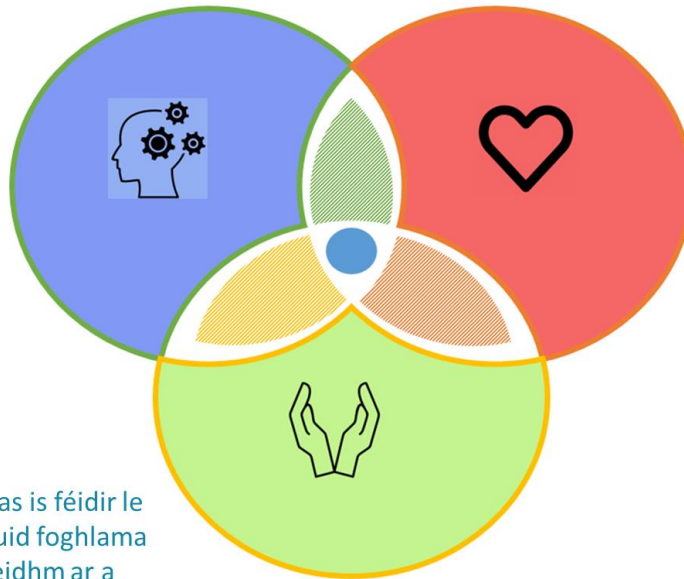
Aonad Foghlama

Nascann aonad foghlama Torthaí a leagann amach go soiléir an méid a ba chóir a bheith ar eolas, intuigthe and indéanta ag scoláirí mar thoradh ar na gníomhaíochtaí foghlama agus teagaisc laistigh den aonad sin.

Cad é an luach atá le OR?

Ceann: Cad ba cheart a bheith ar eolas ag mic léinn agus a thuiscint mar gheall ar a gcuid staidéar ar OR?

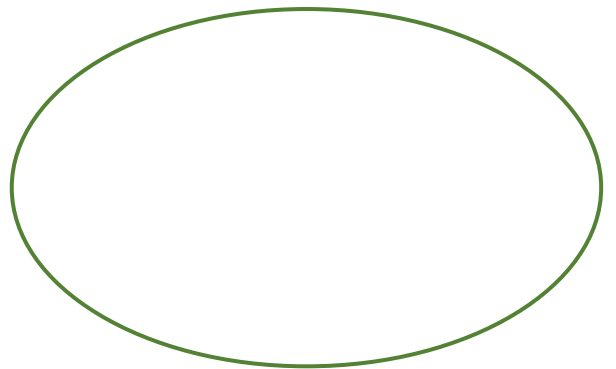
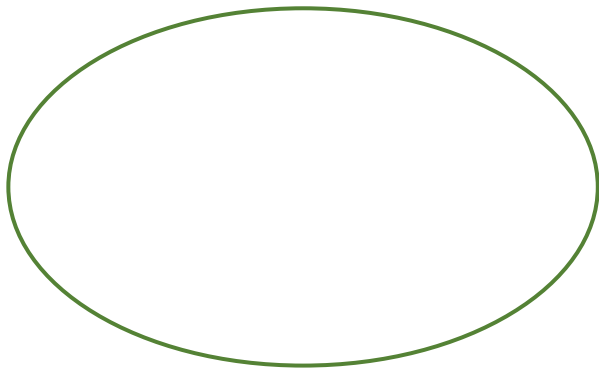

Croí: Cad iad na dearcthaí agus na luachanna tábhachtacha is féidir a chothú trí staidéar a dhéanamh ar RE?

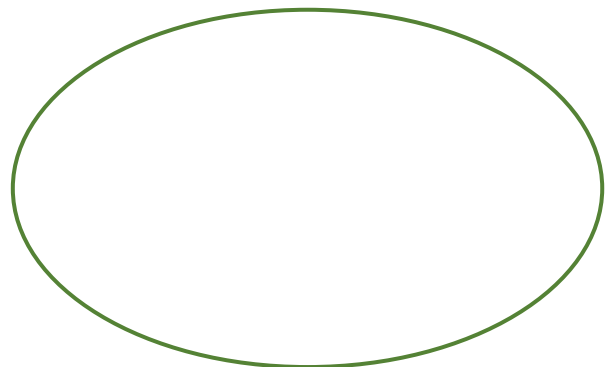
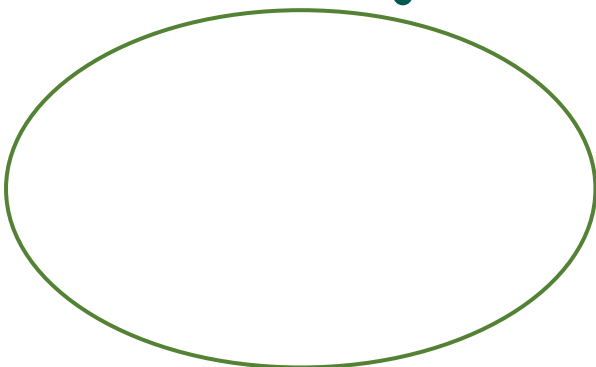
Lámha: Conas is féidir le scoláirí a gcuid foghlama a chur i bhfeidhm ar a saol laethúil?

Na Ceisteanna Móra

“Ceisteanna bunúsacha bhaineann le cuardach brí an duine. Tá na ceisteanna seo coitianta (roinnte ag gach duine); lárnach (cabhraigh linn muid féin agus ár saol a thuiscint); agus in chomórtais (d’fhéadfadh tuiscintí éagsúla agus uaireanta iomaíocha a bheith mar thoradh orthu) mar shampla, cén fáth a bhfuilimid anseo? Conas ba chóir dúinn maireachtáil? Cad a tharlaíonn nuair a fhaigimid bás? agus araile.” **Sonraíocht an Oideachais Reiligiúnaigh, Ich 12**

Cad iad na Ceisteanna Móra atá cloiste againn ónár ndaltaí?

“Saol ó Chéile” Gníomhaíocht

Tar éis féachaint ar an bhfiséan ghearr seo 'Worlds Apart' ó Theos [here](#), smaoinigh ar cheann de na Ceisteanna Móra a bhain siar asam agus conas a dhéantar iniúchadh ar an gceist seo sa ghearrthóg.

Ceist Mhór:

Cén fáth a n-athraíonn sé leat?

Conas a léiríodh é sa bheochan?

Conas is féidir linn tacú le daltaí a gCeisteanna Móra féin a ghiniúint?

Treoracha do Straitéis Amharc- Smaointeoireachta (SAS)

Fiosrúchán i nGníomh: Treoracha

Treoir céim ar chéim

I SAS, níl an múinteoir ag múineadh an ghrúpa ach tá sé ag éascú comhrá agus taithí choitianta go gníomhach trí bhreathnóireacht agus trí fhionnachtain.

Leagan Amach

Tá Roghnú Íomhá an-tábhachtach, cabhróidh réamhfhoghlaim go mór. Roghnaigh íomhá le rudaí/daoine atá furasta a aithint. Cinntigh nach bhfuil an radharc san íomhá róchasta mar go mbraitheann na scoláirí gur barraíocht acu é. Má tá an íomhá ró-shimplí beidh an comhrá thart go luath. Déan iarracht íomhá a roghnú a mbeidh gach duine i do rang in ann dul i ngleic léi. Úsáid clár bán, scáileán mór nó píosa mór ealaíne is féidir le gach duine a fheiceáil ag an am céanna.

Céim 1 Tosaigh le Nóiméad Ciúnais, fad thart ar 40-60 soicind. Spreag na scoláirí chun sos a ghlacadh, díriú ar an íomhá ar fad agus breathnú uirthi.

Céim 2 Cuir an cheist seo a leanas, ná himigh ón bhfoclaíocht seo. "Cad é atá ar siúl sa phictiúr seo?" (Úsáidtear an cheist seo chun an comhrá a oscailt agus ní úsáidfear í ach uair amháin, ag tús an phlé.) Fan le freagraí.

Céim 3 Díriú go díreach ar an áit a bhfuil an scoláire ag trácht uirthi san íomhá, mura bhfuil sé/sí cinnte go díreach cá bhfuil siad ag díriú a n-airde, iarr ar an scoláire é sin a shoiléiriú. Lean ort ag díriú ar réimsí san íomhá atá á bplé tríd an bpróiseas ar fad.

Céim 4 Déan athleagan / achoimre ar an bhFreagra "Ceapann David go bhféadfadh sé seo a bheith" Coinneoidh sé sin an comhrá ar oscailt d'fhéidearthachtaí eile ar mhaith le scoláirí eile trácht a dhéanamh orthu. Ná cuir leis nó ná cuir do thuairim féin nó naisc le rud ar bith eile, ná déan ACH athleagan/ achoimriú. Ná habair go bhfuil an t-eolas ceart nó mícheart, níl tú ag iarraidh a bheag a dhéanamh de thuairim scoláire amháin nó den méid a fheiceann siad thar thuairim scoláire eile, cé go bhféadfadh an tuairim dheireanach a bheith níos cruinne nó níos cirte.

Céim 5 Cuir an dara ceist "Cad é a fheiceann tú a thugann ort ... a rá?" (líon isteach an spás le cibé rud a dúirt an scoláire) Arís, ná himigh ó fhoclaíocht na ceiste. Spreagann an cheist seo scoláirí chun a gcuid tuairimí a chosaint le fianaise agus trí naisc a dhéanamh le réamheolas nó le fianaise ón bpictiúr. Arís, ná haontaigh ná heasaontaigh ná na tabhair tuairimí; ná déan ach athrá nó athleagan de ráitis.

Céim 6 Cuir an 3ú ceist "Cad é eile is féidir linn a aimsiú?" Uair amháin eile ná himigh ó fhoclaíocht na ceiste. Spreagann an cheist seo tuairimí éagsúla nó iarrann níos mó ná is féidir a aithint ón bpictiúr. Ag an bpointe seo tosaíonn an próiseas arís— féach ar chéimeanna 3, 4 agus 5 thuas.

Céim 7 De réir mar a thairgtear níos mó agus níos mó freagraí, ná bíodh leisce ort naisc a dhéanamh leis an méid atá ráite agus aitheanta ag scoláirí eile sna giotaí comhrá roimhe sin ach ná déan seo ach amháin trí úsáid a bhaint as an teanga a d'úsáid siad agus na habairtí ceannann céanna a dúirt siad leat.

Nóta

Ócáidí Litearthachta

D'fhéadfadh deiseanna a bheith ann d'ócáidí tábhachtacha litearthachta. Is ócáidí iad seo inar féidir leat focal a dúirt scoláirí a athrú agus tú ag tabhairt athleagain, ag bogadh ó theanga bhunúsach, shimplí go focail a bhfuil castacht níos airde ag baint leo.

Deireadh a chur leis an gcomhrá.

Is féidir le comhráite leanúint ar aghaidh ar feadh 10-15 nóiméad nó d'fhéadfadh sé críochnú nuair nach féidir aon rud eile a aimsiú, nó nach bhfuil scoláirí ag freagairt a thuilleadh na ceiste: "Cad é eile is féidir linn a aimsiú?"

Ní gá tuairimí duine ar bith a dhearbhu agus moltar go láidir a leithéid a sheachaint. B'fhéidir go lorgódh scoláirí soiléiriú agus gur mhaith leo a fháil amach cad é an freagra "ceart" agus do thuairim a lorg. Ná tabhair do thuairim, is é a gcuidse tuairimí, a gcuidse barúlacha agus an fhianaise is féidir leo a fheiceáil is tábhachtaí. Spreag na scoláirí chun soiléireacht a lorg maidir lena gcuid tuairimí trí imscrúdú neamhspleách a dhéanamh. Spreagfaidh seo a gcuid fiosrachtaí eile ar mhaith le scoláirí eile trácht a dhéanamh orthu. Ná cuir leis nó ná cuir do thuairim féin nó naisc le rud ar bith eile, ná déan ACH athleagan/ achoimriú. Ná habair go bhfuil an t-eolas ceart nó mícheart, níl tú ag iarraidh a bheag a dhéanamh de thuairim scoláire amháin nó den méid a fheiceann siad thar thuairim scoláire eile.

Fiosrúchán i nGníomh Treoracha Obair Ghrúpa

- Beimid ag baint úsáide as SAS chun scrúdú a dhéanamh ar an bpictiúr a shanntar do ghrúpa.
- Smaoinigh ar an gceist/na ceisteanna móra a bhaineann le do phictiúr agus cén fáth a bhféadfadh sé sin a bheith amhlaidh.
- Déan do chuid tuairimí a thaifeadadh le do ghrúpa.

Oide • 13m

LG Straitéis Amharc-smaointeoireachta

Torthaí foghlama nasctha féideartha 2.1 2.2

Amharc-straitéis Smaointeoireachta-fócas ceisteanna	Bain triail as SAS le do ghrúpa	GRÚPA 1	GRÚPA 2
<p>Cad atá ar siúl sa phictiúr seo? Cad a fheiceann tú a thugann ort a rá go...? Cad eile is féidir leat a fheiceáil?</p> <p>Ná déan dearmad na trí cheist seo amháin a úsáid. Fan neodrach, ag tabhairt am don dalta a gould smaointe a chumadh agus a chur in iúl. Éist go cúramach agus athinsint a bhfuil le cloisteáil agat.</p>	<p>Cliceáil ar an íomhá chun é a fheiceáil go mion</p> <p>Céim 1: Chun SAS a thriail déanfaidh duine amháin na 4 cheist a úsáid go deonach chun SAS a éascú leis an ngrúpa. Iarrtar ar gach duine páirt a ghlacadh.</p> <p>AR CEISTEANNA VTS</p>	<p>Céim 2: Scriobh do Cheisteanna Móra anseo. Scriobh anseo</p> <p>Céim 3: Uaslódáil nó roinn íomhánna/foinsí/naisc chuig ábhar a d'fhéadfadh mic léinn a mhealladh chuig na Ceisteanna Móra atá tailfeadta agat thuas. Scriobh anseo</p>	<p>Céim 2 :Grúpa 2 Scriobh do Cheisteanna Móra anseo. Scriobh anseo.</p> <p>Céim 3 : Uaslódáil nó roinn íomhánna/foinsí/naisc chuig ábhar a d'fhéadfadh daltaí a mhealladh chun na Ceisteanna Móra atá tailfeadta agat thuas. Scriobh anseo</p>

Seisiún 1 Machnamh

Conas	Anois	Wow
<p>Conas is féidir leis an ealaín cabhrú le fiosracht na scoláirí a mhúscailt agus iad ag plé le Ceisteanna Móra an tsaoil?</p>	<p>Anois cén uair is féidir liom Straitéisí Amharc-smaointeoireachta a úsáid le haghaidh smaointeoireacht mhall agus dhomhain i seomra ranga an OR?</p>	<p>An bhfuil aon rud nua a chuir iontas orm nó a thug mo dhúshlán a mbeidh orm smaoineamh níos mó faoi?</p>

Ceacht: Foghlaim Réadbhunaithe (FRB)

Smaoinigh ar an gcaoi a spreagtar Fiosrú trí úsáid a bhaint as am aonair agus obair ghrúpa chun ceisteanna a bhaint agus smaointe a roinnt. Cad iad na bealaí eile a d'fhéadfá a chur ar chumas na ndaltaí fiosrú a dhéanamh faoin déantán naofa?

Smaoinigh ar an gcaoi a dtacaítear le tuilleadh Taiscéalaíochta tríd an ngníomhaíocht sórtála cártaí agus trí úsáid a bhaint as taighde gréasánbhunaithe a fuair tacaíocht ó cheisteanna treorach. An bhfuil straitéisí eile ann a d'fhéadfadh tacú le daltaí dul níos doimhne ina gcuid taiscéalaíochta ar na topaicí seo?

Smaoinigh ar cén fáth a bhfuil sé luachmhar ceist a chur ar na daltaí faoi na bealaí inar féidir lena bpóstaer foghlaim rathúil a léiriú. An bhfuil gníomhaíocht dialóige eile ann a d'fhéadfadh teacht in áit shiúlóid an Ghailearaí?

Smaoinigh ar an gcaoi a mbaineann na ceisteanna machnamhacha leis an tasc foghlama agus leis an bpróiseas araon? Cén fáth a bhfuil an saghas seo machnaimh luachmhar? An bhfuil múnlaí machnaimh eile a úsáideann tú le do chuid scoláirí?

Plé: Treoracha

Stop agus déan nóta.

I do ghrúpaí, éistfimid go gníomhach le tuairimí a chéile chun machnamh a dhéanamh ar an dá cheist thíos.

**Cén treo ab fhéidir
leis an bhfoghlaim dul
chun scoláirí a
mhealladh i dtreo
Ceisteanna Móra?**

Ceisteanna Móra sa tSonraíocht OR

Le do ghrúpa, léigh trí do Thorthaí Foghlama sannta agus maidir le eolais, tuisceana, scileanna, dearcthaí agus luachanna, déan machnamh ar na ceisteanna seo a leanas:

- Cén fhoghlaim a rachaidh an scoláire i ngleic léi trí idirghníomhaíocht leis na torthaí foghlama seo?
- Cad iad na Ceisteanna Móra a d'fhéadfaí a iniúchadh sa Toradh Foghlama seo?

Seomra ar an imeall1	
Torthaí Foghlama	Príomhfhoghlaim? Ceisteanna Móra?
1.1 príomhchreidimh reiligiúnacha na dtrí mhór-reiligiún dhomhanda atá in Éirinn sa lá atá inniu ann a chur i láthair	
2.4 taighde a dhéanamh ar an Diagacht mar a chuirtear i láthair í in dhá mhór-reiligiún dhomhanda, agus an taighde sin a chur i láthair, ag tarraingt ó fhoinsí i dtéacsanna beannaithe agus/nó foinsí údarásacha eile	
3.3 scrúdú a dhéanamh ar chód morálta dhá cheann de na cúig mhór-reiligiún dhomhanda agus plé a dhéanamh ar an gcaoi ina bhféadfadh gach cód tionchar a imirt ar chinnteoireacht mhorálta leantóirí	

Seomra ar an lmeall 2	
Torthaí Foghlama	Príomhfhoghlaim? Ceisteanna Móra?
1.2 dul i ngleic le baill de phobal creidimh a bhfuil baint aige le ceann amháin de na cúig mhórreiligiún dhomhanda a ndéantar staidéar orthu faoin tsonraíocht agus léirthuisct a thaispeáint maidir leis an gcaoi ina n-imríonn creidimh reiligiúnacha an phobail tionchar ar shaol na mball ó lá go lá	
2.3 fiosrú a dhéanamh ar an gcaoi ina gcuireann insintí/scéalta éagsúla, idir insintí/scéalta reiligiúnacha agus neamhreiligiúnacha, tuiscint ar an domhan/an dúlra in iúl, agus machnamh a dhéanamh ar an mbrí agus ar an ábharthacht a bhaineann leo sa lá atá inniu ann	
2.7 fiosrú a dhéanamh ar an gcaoi ina dtéann teagasc reiligiúnach de chuid mór-reiligiúin dhomhanda amháin i ngleic le ceist ar ábhar buartha í don domhan faoi láthair	
3.8 míniú a thabhairt faoin gcaoi ina gcuireann an tuiscint atá ag mór-reiligiún domhanda amháin ar chúram a thabhairt don domhan le folláine gach duine ar fud na cruinne agus plé a dhéanamh maidir le hábharthacht na tuisceana sin sa lá atá inniu ann	

Seomra ar an lmeall 3	
Torthaí Foghlama	Príomhfhoghlaim? Ceisteanna Móra?
1.11 taighde a dhéanamh faoi eagraíochtaí reiligiúnacha nó eagraíochtaí eile, a bhíonn ag obair ag an leibhéal náisiúnta nó idirnáisiúnta chun ceartas, síocháin agus athmhuintearas a chur chun cinn agus machnamh a dhéanamh ar an gcaoi ina bhfuil an obair atá ar bun acu ag cur a bhfís bhunaidh in iúl	
1.8 cur síos a dhéanamh ar ról na paidreoireachta i saol daoine a bhfuil creideamh acu	
2.8 scéalta daoine aonaracha nó grúpaí daoine a chur i láthair ó stair dhá cheann de mhórreiligiúin an domhain a raibh tionchar dearfach acu ar shaol daoine mar gheall ar an tiomantas a bhí acu maireachtáil de réir a gcreideamh	
3.7 taighde a dhéanamh ar an tuiscint atá ag dhá mhór-reiligiún dhomhanda ar chomhbhá, ceartas, síocháin agus athmhuintearas agus ar na bealaí ina bhfuil an tuiscint sin le sonrú	

Seomra ar an Imeall 4	
Torthaí Foghlama	Príomhfhoghlaim? Ceisteanna Móra?
1.3 dul i ngleic le baill de phobal creidimh a bhfuil baint aige le ceann amháin de na cúig mhórreiligiún dhomhanda a ndéantar staidéar orthu faoin tsonraíocht agus léirthuisicint a thaispeáint maidir leis an gcaoi ina n-imríonn creidimh reiligiúnacha an phobail tionchar ar shaol na mball ó lá go lá	
2.3 fiosrú a dhéanamh ar an gcaoi ina gcuireann insintí/scéalta éagsúla, idir insintí/scéalta reiligiúnacha agus neamhreiligiúnacha, tuiscint ar an domhan/an dúlra in iúl, agus machnamh a dhéanamh ar an mbrí agus ar an ábharthacht a bhaineann leo sa lá atá inniu ann 2.7 fiosrú a dhéanamh ar an gcaoi ina dtéann teagasc reiligiúnach de chuid mór-reiligiúin dhomhanda amháin i ngleic le ceist ar ábhar buartha í don domhan faoi láthair	
3.8 míniú a thabhairt faoin gcaoi ina gcuireann an tuiscint atá ag mór-reiligiún domhanda amháin ar chúram a thabhairt don domhan le folláine gach duine ar fud na cruinne agus plé a dhéanamh maidir le hábharthacht na tuisceana sin sa lá atá inniu ann	

Seomra ar an Imeall 5	
Torthaí Foghlama	Príomhfhoghlaim? Ceisteanna Móra?
1.4 iniúchadh a dhéanamh ar dhá phobal creidimh a bhfuil láithreach nach beag acu ina cheantar/réigiún féin (ní mór go mbeadh baint ag na pobail chreidimh a roghnaítear le dhá cheann de na cúig mhór-reiligiún domhanda a ndéantar staidéar orthu faoin tsonraíocht)	
2.8 scéalta daoine aonaracha nó grúpaí daoine a chur i láthair ó stair dhá cheann de mhórreiligiúin an domhain a raibh tionchar dearfach acu ar shaol daoine mar gheall ar an tiomantas a bhí acu maireachtáil de réir a gcreideamh	
3.4 iniúchadh a dhéanamh maidir le cad is brí le saol atá go maith ó thaobh na moráltachta de a leanúint ag déanamh tagairt do dhá mhór-reiligiún dhomhanda agus iad a chur i gcomparáid le dearcadh neamhreiligiúnach ar an domhan	

"Cad is Sonas ann?"

Cúinne an Choincheapa

Sonas

An iomhá do shonas a roghnaigh tú..

Frasaí nó abairtí ina úsáidimid an coincheap 'sonas'..

Smaointe eile faoi shonas...

Frasaí nó focail a chaillíonn sonas, nó focail nach bhfuil an bri ceanna acu..

Samplaí ina bhfuil feidhm ag coincheap an 'sonais'..

Oide

Treoracha maidir le Gníomhaíocht Taiscéalaíochta

Fianaise ar Chuardach Brí

Seandálaíocht: **Na Chéad Bhlúirí**

Nasc chuig an taispeántas fíorúil **'Na Chéad Bhlúirí: Paipír Bhíobla ón Éigipt Rómhánach** ag Leabharlann Chester Beatty:

Nasc le **"Turas Fíorúil do Scoileanna"**

Sa ghníomhaíocht seo, beidh tú ag smaoineamh ar an gCeist Mhór "Cad is sonas ann?" trí iniúchadh a dhéanamh ar bhlúire bíobalta ó thaispeántas fíorúil Leabharlann Chester Beatty 'Na Chéad Bhlúirí; Paipír Bhíobla ón Éigipt Rómhánach.' Is é fócas na gníomhaíochta seo ná machnamh a dhéanamh ar conas is féidir linn tacú le taiscéaladh na ndaltaí ar an bhfianaise seo.

Lúcás 12:22-34: Ná Bíodh Imní ort

Dúirt sé lena dheisceabail, "Dá bhrí sin, deirim leat, ná bíodh imní ort faoi do shaol, cad a íosfaidh tú, nó faoi do chorp, cad a chaithfidh tú. Ar feadh an tsaoil tá níos mó ná bia, an comhlacht níos mó ná eadaí.

Ná bíodh eagla ort, a thréad beag, óir is pléisiúr maith d'Athair an ríocht a thabhairt duit. Díol do shealúchais agus tabhair déirce. Déan sparáin duit féin nach gcaitheann amach, seoid neamhfhabhrach ar neamh, áit nach dtagann gadaí in aice leis agus nach milleann aon leamhan. Maidir leis an áit a bhfuil do stór, beidh do chroí chomh maith.

Cad iad na naisc is féidir a dhéanamh idir an Cheist Mhór: 'Cad is Sonas ann?' agus teagasc Íosa sa bhlúire seo?

Cad iad na ceisteanna a d'fhéadfadh cabhrú le daltaí iniúchadh a dhéanamh ar an idirdhealú a dhéanann Íosa idir ábhar agus sonas spioradálta?

Tar éis duit an blúire a scrúdú, déan na ceisteanna seo a iniúchadh agus a phlé le do ghrúpa.

Conas is féidir linn an blúire seo a úsáid chun foghlaim na ndaltaí a fhorbairt ar ról na hurnaí i saol?

Cad iad na comhthreomharáin a d'fhéadfadh scoláirí a tharraingt idir an tuiscint Chríostaí seo ar sonas agus smaointe comhaimseartha folláine agus sonas?

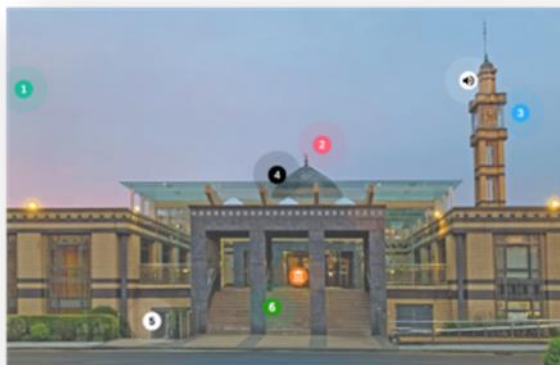
"Conas ba chóir dom Maireachtáil?" Gníomhaíocht

Ailtireacht: Ionad Ioslamach agus Mosc I gCluain Sceach, Baile Atha Cliath

Sa ghníomhaíocht seo beidh tú ag smaoineamh ar an gCeist Mhór "Conas ba chóir dom maireachtáil?" trí iniúchadh a dhéanamh ar thuras fíorúil ar ailtireacht an Ionaid Chultúrtha Ioslamach i gCluain Sceach.

Is gníomhaíocht aonair í seo. Nuair a bheidh tú críochnaithe ag baint úsáide as an Thinglink, beimid ag teacht ar ais le chéile a chur i gcrích tasc machnaimh.

Cliceáil ar an nasc **[Ionad Ioslamach/Mosc Cluain Sceach](#)** chun rochtain a fháil ar an ngníomhaíocht seo nó an cód QR a scanadh:

Seisiún 2 Machnamh

Conas	Anois	Wow
<p>Conas is féidir iniúchadh níos doimhne a dhéanamh ar rud/rudaí chun eispéireas foghlama mo mhic léinn a fheabhsú?</p>	<p>Cad a d'fhéadfadh a bheith le déanamh agam chun Foghlaim Réadbhunaithe (FRB) a úsáid i mo sheomra ranga OR anois?</p>	<p>An bhfuil aon rud nua a chuir iontas nó dúshlán orm go smaoinoidh mé níos mó faoi?</p>
		

Machnamh an Dalta agus an Mhúinteora – Foghlaim Réadbhunaithe (FRB)

Gníomhaíocht: Stop agus déan nóta.

Tar éis éisteacht le eolas daltaí agus múinteoirí, tóg cúpla nóiméad chun roinnt smaointe a scríobh, ag díriú ar an dá cheist a leanas:

1. Smaoinigh ar dheiseanna machnaimh roimh, le linn agus tar éis na foghlama sa cheacht seo.

2. Conas a thacaíonn tú leis an machnamh ar fhoghlaim i do sheomra OR?

Ag Tacú le Machnamh

Gníomhaíocht: Stop agus déan nóta.

Tóg nóiméad chun smaoineamh ar conas is féidir linn machnamh a fhorbairt le haghaidh freagra pearsanta ar fhoghlaim. Is féidir leat an rannán Stop agus Jot a úsáid anseo chun do chuid smaointe a thaifeadadh ar na nithe seo a leanas:

1. Cad iad na ceisteanna fiúntacha a chuirim ar mo chuid scoláirí chun iad a spreagadh dul i ngleic go pearsanta le Ceisteanna Móra sa saol?

2. Cad iad na bealaí inar féidir le scoláirí a bhfreagairt pearsanta ar Cheisteanna Móra a chur in iúl?

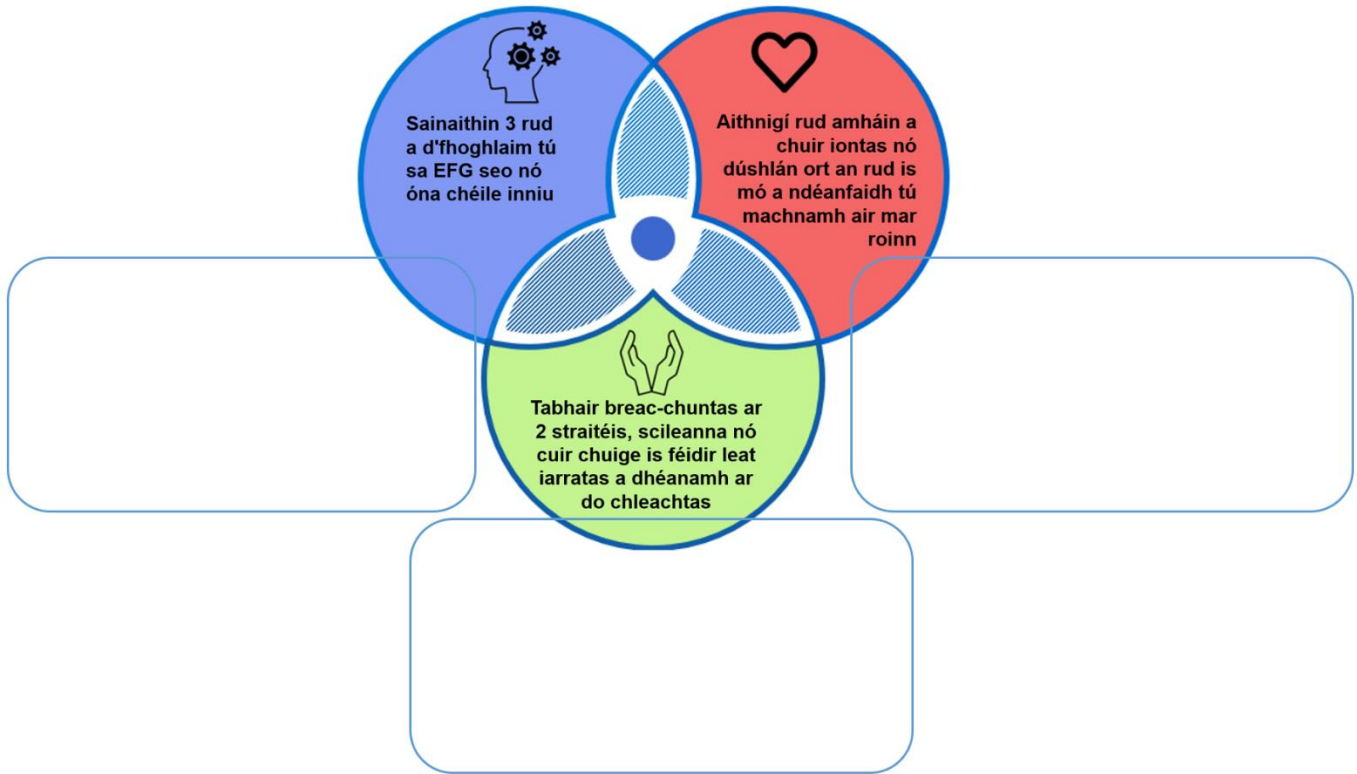
Gnéithe a gCur i nGníomh: Ceisteanna Móra

Sa ghníomhaíocht seo, beidh tú ag iniúchadh ceann de chúig Cheist Mhóra.

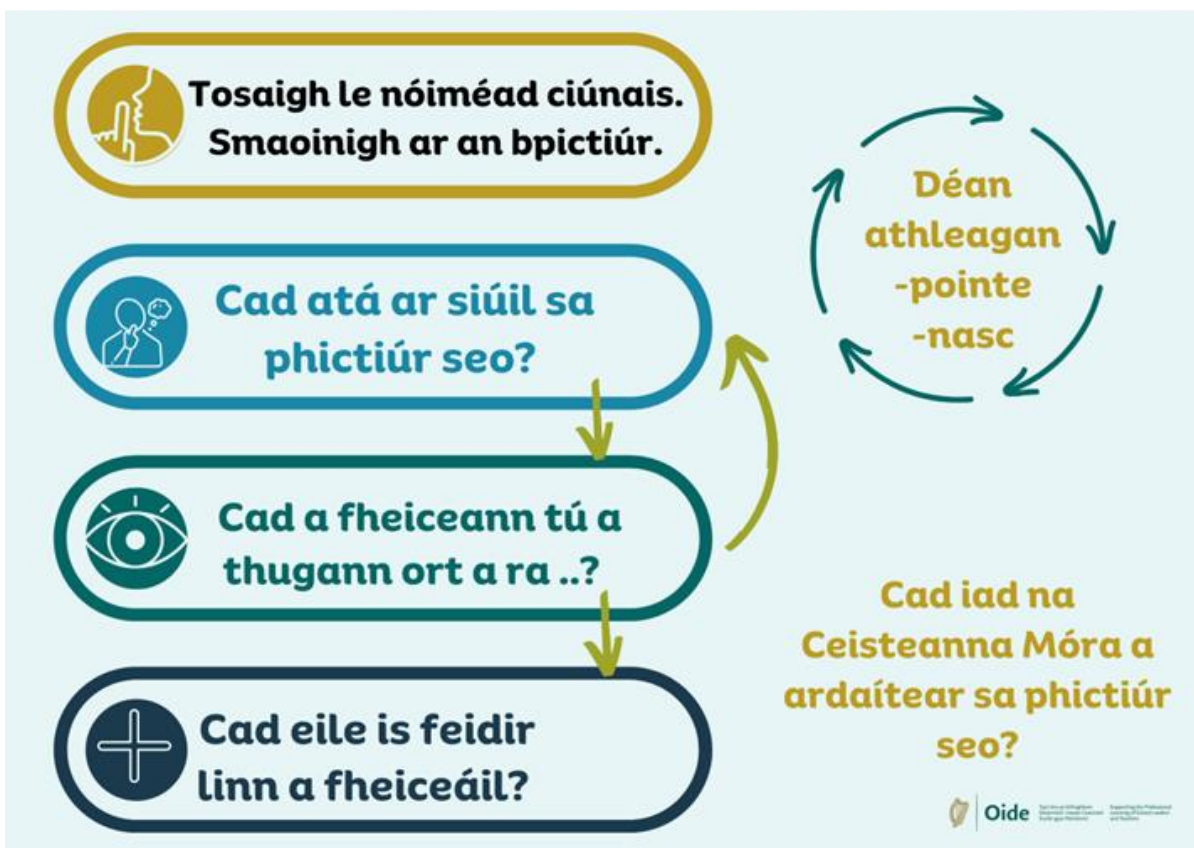
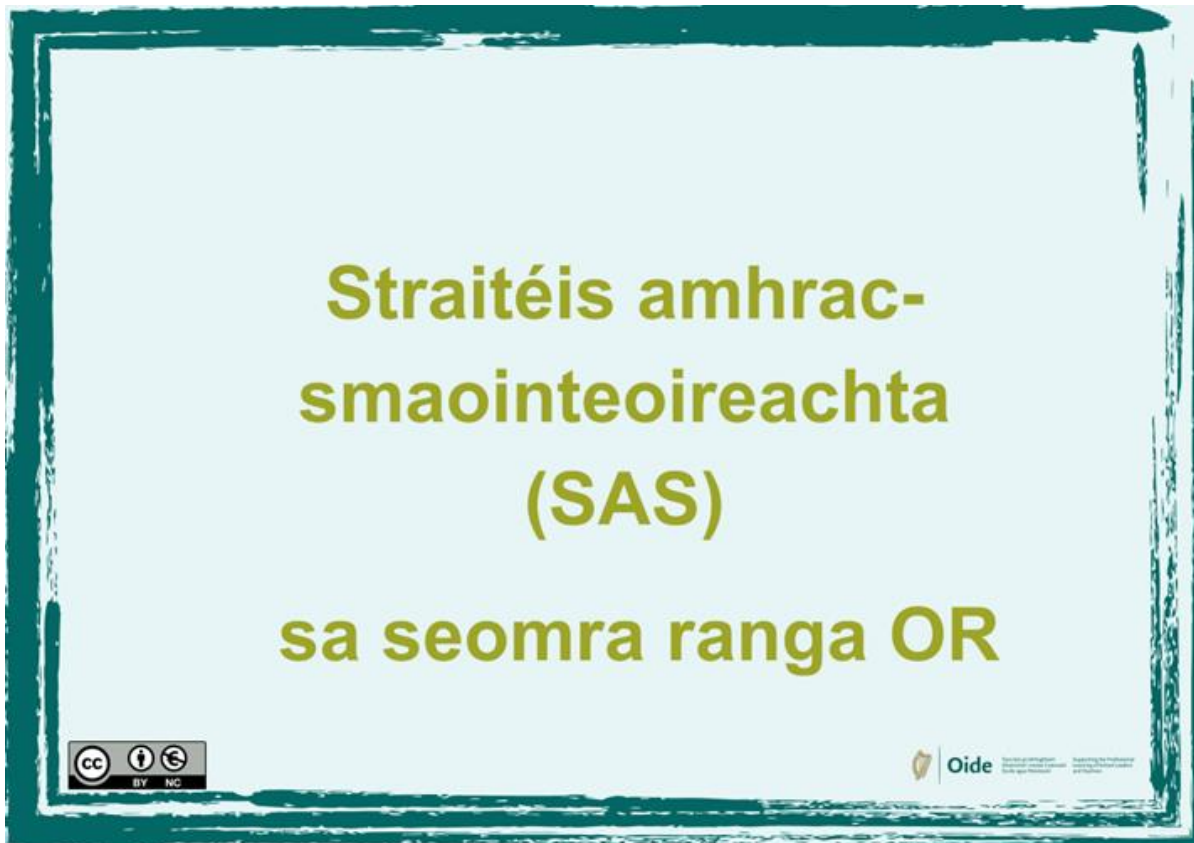
Tabharfar rud amháin duit chun iniúchadh a dhéanamh ar cheann amháin de chuig Cheist Mhór thíos:

Ceist Mhór	Trí mheán	An Réad
Cén fáth a bhfuil fulaingt ann?	Dealbhóireacht	Cuimhneachan an Ghorta Mhóra, BAC
Cad is grá ann?	Amharc íomhá	Searmanas bainise Hiondúch
An bhfuilimid go léir ar comhchéim?	Ealaín sráide	Street art le Banksy
Cén fáth a bhfuilimid ann?	Dán	“Cé a rinne an domhan?” le Mary Oliver
Cad a tharlaíonn nuair a fhaighimid bás?	Amhrán	“Marjorie” le Taylor Swift

Machnamh na Roinne

Appendix 1: Cárta SAS

Planáil Éifeachtach do Theagasc Foghlaim agus Measúnú Oide

Torthaí Foghlama

1.6 scrúdú a dhéanamh agus léirtheiscint a fháil ar an gcaoi ina gcuireann daoine creideamh reiligiúnach in iúl i ndeasghnátha, in ionaid adhartha

1.8 cur síos a dhéanamh ar ról na paidreoireachta i saol daoine a bhfuil creideamh acu

2.2 machnamh a dhéanamh ar an gcaoi ina ndeachaigh mórreiligiún domhanda amháin agus dearcadh neamhreiligiúnach ar an domhan i ngleic leis na ceisteanna móra faoin saol, amhail, cén fáth go bhfuilimid anseo? Conas ba cheart dúinn maireachtáil? Céard a tharlaíonn nuair a fhaighimid bás?

3.2 machnamh agus plé a dhéanamh faoi cad atá i gceist le moráltacht, faoin bhfáth go gcaithfidh daoine atá ina gcónaí sa tsochaí a bheith morálta agus faoi na tionchair agus na foinsí údaráis taobh thiar de chinnteoireacht mhorálta duine.

Machnamh

- Conas a d'úsáidfidh an réad seo i searmanas nó deasghnáth reiligiúnach?
- Conas a chabhráíonn an cuspóir seo le daoine a gcreideamh a chur in iúl?
- Conas a léiríonn an réad seo go bhfuil meas ag daoine ar urnaí ina saol agus i roghanna a dhéanann siad ar bhonn laethúil?

Príomhfhoghlaim

Déanfaidh na daltaí

- rudaí a bhaineann le urnaí agus deasghnáth creidimh a aithint.
- ról na hurnaí i saol na ndaoine a thuisicint.
- teacht ar bhealaí ina n-úsáideann daoine rudaí chun a gcaidreamh le Dia / déithe agus an Dhiaga a chur in iúl.
- scrúdú a dhéanamh ar bhealaí inar féidir urnaí a bheith bainteach le roghanna laethúla duine an chreidimh

L1LP agus L2LP

1.2 Ceisteanna a chur chun eolas a fháil.

1.15 Aimsigh eochairfhaisnéis ó chineálacha éagsúla scríbhneoireachta.

1.17 Scríobh nótaí agus teachtaireachtaí a theastaíonn le haghaidh tascanna simplí.

Measúnú Leanúnach

Déanfaidh na daltaí

- Roghnaigh rud amháin a bhaineann le paidir.
- tuairimí faoin oibíocht seo a roinnt i ngrúpa.
- ceisteanna ceardaíochta ar mhaith leo a chur ar a bpiaraí.
- fíricí a bhaineann leis an gcuspóir sin a aithint agus taighde a dhéanamh orthu.
- póstaer a chruthú agus a gcuid foghlama a roinnt le grúpaí eile.

Déanfaidh na daltaí

- dul i ngleic le ceisteanna pras mar gheall ar an déantán naofa agus a chaidreamh le paidir.
- a gcuid tuairimí a roinnt ag baint úsáide as an ngníomhaíocht Placemat.
- Déan iniúchadh breise ar an réad trí ghníomhaíocht sórtála cártaí a dhéanamh, uirlis dialógach chun plé a spreagadh.
- póstaer eolais a chruthú agus a gcuid foghlama a roinnt.
- Déan iniúchadh ar dhéantáin naofa eile i ngníomhaíocht siúlóide

- Ag baint úsáide as na leideanna machnaimh chun machnamh a dhéanamh ar an gcaoi a n-úsáideann daoine de chreideamh rudaí chun a gcreideamh a chur in iúl agus conas a chuirtear é seo in iúl ina roghanna laethúla.

Appendix 2: Aonad Foghlama FRB

Appendix 3: Torthaí Foghlama Oideachas Reiligiúnach na Sraithe Sóisearaí

OIDEACHAS REILIGIÚIN NA SRAITHE SÓISEARAÍ TORTHAÍ FOGHLAMA

Fiosrúcháin

Fiosrú

Machnamh agus gníomh

SNAITHEANNA

CREIDIMH A CHUR IN IÚL

- 1.1 príomhchreidimh reiligiúna na dtí mhór-reiligiún dhomhanda atá in Éirinn sa lá atá inniu ann a chur i láthair in iúchadh a dhéanamh ar dhá phobal creidimh a bhíúil láithreach nach beag acu ina chonarthaí/reiligiún féin (ní mór go mbeadh baint ag na pobal chreidimh a roghnaithear le dhá cheann de na cúig mhór-reiligiún domhanda a ndéantar staidéar orthu faoin toirneoireacht) d'úil i ngéile le baille de phobal creidimh a bhíúil baint aige le ceann amháin de na cúig mhór-reiligiún dhomhanda a ndéantar staidéar orthu faoin toirneoireacht agus léiríúiscint a thaispeáint maidir leis an gcaoi ina n-íomrann creidimh reiligiúna a bhíúil baint aige ar shaoil na mbail ó lá go lá
- 1.4 in iúchadh a dhéanamh ar an gcaoi inar chuir an Chóisloicht le cultúr agus oidreacht na hÉireann fiosrú a dhéanamh ar théamaí reiligiúna i gcúir na Éire seo san saibh, i gceol, i léinn nó i scannáin
- 1.5 scrúdú a dhéanamh agus léiríúiscint a thair ar an gcaoi ina gcuireann daoine creidimh reiligiúna i n-úil i ndeasghnátha, in ionaid adhartha foirmeacha agus in ionaid bhannaíthe eile
- 1.7 plé a dhéanamh ar an tábhacht a bhaineann le easghnátha neamhreiligiúna agus ceilúradh neamhreiligiúna i saol daoine
- 1.8 cur síos a dhéanamh ar ról na paidreoireachta i saol daoine a bhíúil creidimh acu
- 1.9 míniú a dhéanamh ar céard a bhí i gceist le téacs beannaíthe áirithe a fhorbairt laistigh de mhór-reiligiún domhanda agus machnamh a dhéanamh ar an tábhacht atá leis i gcomh i saol na ndaoine a bhíúil an creidimh sin acu
- 1.10 plé a dhéanamh ar an tábhacht a bhaineann le dialóg agus cairdeamh idir mhór-reiligiún dhomhanda agus léisigh díobh chun socráin agus athbhunúntas a chur chun cinn ar fud an domhain sa lá atá inniu ann
- 1.11 taighde a dhéanamh faoi eagraíochtaí reiligiúna nó eagraíochtaí eile, a bhíonn ag obair ag an leibhéal náisiúnta nó idirnáisiúnta chun ceartas, socráin agus athbhunúntas a chur chun cinn agus machnamh a dhéanamh ar an gcaoi ina bhíúil an obair atá ar bun acu ag cur a bhíúil bhunaidh in iúil
- 1.12 tarraingt le chéile a dhéanamh ar an léargas a fhaightear faoin gcaoi ina gcuireann daoine a gcreidimh, b'íodh sin creidimh reiligiúna nó eile, in iúil agus ina bhíúil na creidimh sin le feiceáil ina saol, agus machnamh a dhéanamh maidir leis an léargas sin

CEISTEANNA A FHIOSRÚ

- 2.1 taighde a dhéanamh ar fhianaise ealaíonta, alliteartha nó sheandálúochta a léiríonn bealaí ina ndéanann daoine iarracht brí agus cospóir a thabhairt dá saol
- 2.2 machnamh a dhéanamh ar an gcaoi ina ndealraigh mhór-reiligiún domhanda amháin agus dearcadh neamhreiligiúnach ar an domhan i ngéile leis na ceisteanna móra faoin saol, amháin, cén fáil go bhíúilimid ansao? Conas ba cheart dúinn maireachtáil? Céard a tharlaíonn nuair a fhaighimid bás?
- 2.3 fiosrú a dhéanamh ar an gcaoi ina gcuireann insintí/scéala éagsúla, idir insintí/scéala reiligiúna agus neamhreiligiúna, tuiscint ar an domhan/an dúlra in iúil, agus machnamh a dhéanamh ar an mbrí agus ar an abharbairt a bhaineann leo sa lá atá inniu ann
- 2.4 taighde a dhéanamh ar an Diagacht mar a chuirtear i láthair i n-dhá mhór-reiligiún dhomhanda, agus an taighde sin a chur i láthair, ag tarraingt ó fhoinis i dtéacsanna beannaíthe agus/nó foinsí údarásaacha eile
- 2.5 beathaisnéis a churfaí faoi bhunúntas nó luathléantóirí de chuid mhór-reiligiún dhomhanda, ag baint úsáide as foinsí eolais reiligiúna agus stairiúla
- 2.6 amlíne a chur le chéile maidir le mhór-reiligiún dhomhanda amháin, ag déanamh taighde do dhaoine tábhachtacha, tréimhí a raibh borradh faoi agus tréimhí dúlúnaíochta
- 2.7 fiosrú a dhéanamh ar an gcaoi ina déanann teagasc reiligiúnach de chuid mhór-reiligiún dhomhanda amháin i ngéile le ceist ar abhar buartha i don domhan faoi láthair
- 2.8 scéala daoine aonaracha nó grúpaí daoine a chur i láthair ó stair dhá cheann de mhór-reiligiún an domhain a raibh tionscar dearfach acu ar shaoil daoine mar gheall ar an toimantas a bhí acu maireachtáil ós réir a gcreidimh
- 2.9 cur síos a dhéanamh ar an gcaoi ina bhíúil adhrú teacht ar chreideamh duine ag pointe áirithe le linn a shaoil
- 2.10 tarraingt le chéile a dhéanamh ar an léargas a fhaightear faoin gcaoi ina déanann daoine ag a bhíúil creidimh reiligiúna agus tuiscint difriúla ar an saol i ngéile le ceisteanna maidir le bít, cospóir agus caidrimh, agus machnamh a dhéanamh ar an léargas sin

ÁR LUACHANNA I MBUN GNÍM

- 3.1 scrúdú a dhéanamh ar fhoinis difriúla luachanna agus ar na bealaí difriúla ina n-íomrann luachanna duine iúchadh ar roghanna leathúla, ar chaidrimh, agus ar fheargracht an as daoine eile
- 3.2 machnamh agus plé a dhéanamh faoi cad atá i gceist le morálacht, faoin bhíúil go gcaidrimh daoine atá ina gcónaí sa tsochaí a bhíúil morálta agus faoi na tionschair agus na foinsí údarásaacha faoi de chinnreacht morálta daoine
- 3.3 scrúdú a dhéanamh ar chóid morálta dhá cheann de na cúig mhór-reiligiún dhomhanda agus plé a dhéanamh ar an gcaoi ina bhíúil iúchadh go cóid tionschar a imirt ar chinnreacht morálta leantóirí
- 3.4 in iúchadh a dhéanamh maidir le cad is brí le saol atá go maith ó thaoibh na morálta de a leantóir ag déanamh taighde do dhá mhór-reiligiún dhomhanda agus iad a chur i gcomparáid le dearcadh neamhreiligiúnach ar an domhan
- 3.5 scrúdú a dhéanamh ar an gcaoi ar féidir le próiseas cinnreacht morálta cabair le duine chun cinnreacht idir ceart agus mícheart a dhéanamh i ngnáthdálanna leathúla
- 3.6 díospóireacht a dhéanamh faoi shainmhéirí mhórlá a thagann chun cinn ina shaoil féin agus machnamh a dhéanamh faoi na cúiseanna taobh thiar de dhá dhearcadh éagsúla ar an gceist
- 3.7 taighde a dhéanamh ar an tuiscint atá ag dhá mhór-reiligiún dhomhanda ar chombhá, ceartas, socráin agus athbhunúntas agus ar na bealaí ina bhíúil an tuiscint sin le sonró
- 3.8 míniú a thabhairt faoin gcaoi ina gcuireann an tuiscint atá ag mhór-reiligiún domhanda amháin ar chúram a thabhairt don domhan le tolláine gach duine ar fud na cruinne agus plé a dhéanamh maidir le hábharbairt na tuiscanta sin sa lá atá inniu ann
- 3.9 tarraingt le chéile a dhéanamh ar an léargas a fhaightear ar na gnáthna, luachanna agus príomhaíochtaí taobh thiar de chinnreacht agus gníomhartha i saol daoine, agus machnamh a dhéanamh maidir leis an léargas sin

